

Kompletterande förenklad text till de olika frågorna i Kort och snabb valkompass på
Opinionsvalet.se 11 frågor

Hitta din politiska linje - Opinionsvalet

1 💡

Det här handlar om en prioritering:

Ska staten lägga mer pengar på service, infrastruktur och utveckling i landsbygden och mindre orter, även om vissa satsningar i storstäder får vänta?

Ja-sidan lyfter ofta regional rättvisa, tillgång till samhällsservice, beredskap och att hela landet måste fungera.

Nej-sidan menar att investeringar bör styras av var behoven är störst och ge mest nytta, och att man inte ska ställa stad mot land.

---

2 💡

Det här gäller statsbudgeten:

Ska mer pengar till försvaret gå före andra reformer när pengarna inte räcker till allt?

Ja-sidan pekar på säkerhetsläget, Nato-krav och att statens viktigaste uppgift är att skydda landet, även om andra reformer får vänta.

En mer försiktig ja-linje vill stärka försvaret men samtidigt undvika att välfärd och viktiga investeringar trängs undan, till exempel genom att sprida kostnader över tid eller använda tillfällig lånefinansiering.

---

3 💡

Det här handlar om hur mycket makt EU ska ha jämfört med Sverige:

Ska fler beslut tas på EU-nivå, eller ska fler beslut stanna nationellt enligt principen att beslut ska fattas nära medborgarna?

Partier kan samtidigt vilja ha mer EU-samordning i vissa frågor (t.ex. klimat, säkerhet, migration) men säga nej i andra (t.ex. skatt, välfärd, arbetsmarknad).

---

4 💡

Det här gäller balansen mellan att hålla statsskulden låg och att använda pengar till investeringar och reformer nu.

Debatten handlar bland annat om övergången från överskottsmål till balansmål: att det kan skapa mer utrymme för investeringar, samtidigt som skuldankare och utgiftstak ska hålla ekonomin stabil.

---

5 💡

Det här gäller om Sverige bör ta emot färre människor via asyl och anhöriginvandring än idag.

Argument för minskning: integration, kostnader och att anpassa regler till EU:s lägstanivå.

Argument emot minskning: asylrätten, humanitet, rättssäkerhet och att familjeåterförening kan underlätta etablering.

Nivåerna påverkas både av lagar och av omvärldsläget samt EU-samarbete.

---

6 💡

Det här handlar om balansen mellan effektiv brottsbekämpning och skyddet av personlig integritet.

Mer befogenheter kan vara fler kameror, mer hemliga tvångsmedel och bättre verktyg för att hitta vapen.

Risken är ökad övervakning av oskyldiga och minskat förtroende om åtgärderna känns för långtgående.

Kärnfrågan är hur mycket makt polisen ska ha och vilka spärrar som behövs (domstolsprövning, tillsyn, tidsgränser, riktad användning).

---

7 💡

Det här gäller om straffen för grova brott ska höjas ytterligare.

Förespråkare lyfter skydd för allmänheten, bättre upprättelse för brottsoffer och tydligare proportionalitet.

Kritiker menar att straffskärpningar har liten effekt om uppleringen är låg och att det kan leda till högre kostnader, platsbrist och sämre rehabilitering.

En vanlig kompromiss är riktade straffskärpningar för vissa brott eller gängkopplingar, kombinerat med förebyggande arbete.

---

8 💡

Det här gäller om Sverige ska gå snabbare fram än EU:s miniminivåer i klimatarbetet, även om det kostar mer på kort sikt.

Ja-sidan menar att tidig omställning ger klimatnytta, stärker konkurrenskraften och minskar framtida risker.

Nej-sidan menar att Sverige redan ligger långt fram och att extra krav kan ge högre kostnader och försämrad konkurrenskraft, och att omställningen bör ske genom gemensamma EU-regler.

---

9 💡

Det här handlar om balansen mellan valfrihet i välfärden och att skattemedel ska gå till verksamheten.

Ja-sidan anser att privata företag kan höja kvalitet och tillgänglighet om uppföljningen fungerar.

Nej-sidan anser att vinstintresse kan leda till sämre kvalitet, fel incitament och att välfärd inte ska vara en marknad.

Frågan gäller privata aktörer med vinstsyfte, inte ideella eller kooperativa.

---

10 💡

Det här handlar om hur välfärden ska betalas och hur mycket personer med höga inkomster ska betala i skatt.

För att höja skatten:

- Ger mer pengar till vård, skola och omsorg.
- De som tjänar mest kan bidra mer.

Mot att höja skatten:

- Kan minska viljan att utbilda sig eller ta större ansvar.
- Personer med höga inkomster kan lättare flytta pengar eller sig själva för att undvika skatt.

Partierna tycker olika om höjd skatt på höga löner, höjd skatt på kapital och om välfärden i stället bör effektiviseras.

---

11 💡

Det här handlar om vilka regler som ska gälla för att kunna stanna i Sverige länge med arbetstillstånd — att förlänga tillståndet, byta jobb och få permanent uppehållstillstånd.

En "lätt" linje vill:

- Ha snabbare processer.
- Undvika kompetensutvisningar.
- Göra det enklare för personer som jobbar och sköter sig att stanna.

En "stram" linje vill:

- Ha högre krav, som ett lägsta lönegolv.
- Göra fler kontroller mot fusk.
- Rikta arbetskraftsinvandring till mer kvalificerade jobb.